

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2016. június 13.
(OR. en)

9229/16

ECOFIN 469
UEM 215
SOC 333
EMPL 229
COMPET 303
ENV 348
EDUC 204
RECH 195
ENER 211
JAI 459

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9143/16 ECOFIN 434 UEM 184 SOC 298 EMPL 194 COMPET 271 ENV 315 EDUC 171 RECH 163 ENER 176 JAI 421 - COM(2016) 346 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Finnország 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Finnország 2016. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2016) 346 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és elfogadott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Finnország 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Finnország 2016. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2015. november 26-án elfogadta az éves növekedési jelentést, és ezzel elindult a gazdaságpolitikai koordináció 2016. évi európai szemesztere. Az Európai Tanács a 2016. március 17–18-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2015. november 26-án elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Finnországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott. Ezt az ajánlást az Európai Tanács a 2016. február 18–19-i ülésén jóváhagyta, a Tanács pedig 2016. március 8-án elfogadta³. Mivel Finnország pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságai közötti szoros összefonódásokra, Finnországnak gondoskodnia kell az ajánlás teljes körű és megfelelő időben történő végrehajtásáról.
- (2) A Finnországra vonatkozó 2016. évi országjelentést 2016. február 26-án tették közzé. Az országjelentésben értékelték a Tanács által 2015. július 14-én elfogadott országspecifikus ajánlások, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Finnország által elért eredményeket. Az országjelentés magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is. A Bizottság 2016. március 8-án bemutatta a részletes vizsgálat eredményeit. Elemzése alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Finnországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Alapvető fontosságú, hogy orvosolják a több év során kialakult költség-versenyképességi lemaradást, amely elsősorban arra vezethető vissza, hogy a bérnövekedés tartósan meghaladta a termelékenység növekedését, aminek következtében 2008 és 2012 között erőteljesen romlott a folyó fizetési mérleg. Az elemzés továbbá rámutatott a már egyébként is nehéz helyzetben lévő államháztartás fenntarthatóságát fenyegető, jelentős közép- és hosszú távú kockázatokra.

³ HL C 96., 2016.3.11., 1. o.

- (3) Finnország 2016. április 14-én benyújtotta 2016. évi nemzeti reformprogramját és 2016. évi stabilitási programját. A kettő közötti kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (4) A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól partnerségi megállapodása és releváns programjai felülvizsgálatát és azokhoz módosítások javaslatát. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná ezt a rendelkezést.
- (5) A 2016. évi stabilitási program szerint a menekültek rendkívüli beáramlása jelentős költségvetési vonzattal jár, és megfelelő módon igazolja ezen költségvetési többletterhek mértékét és jellegét. A Bizottság szerint a figyelembe vehető többletkiadások 2015-ben a GDP 0,05 %-át tették ki, és a jelenlegi becslések szerint 2016-ban elérik a GDP 0,2 %-át. E többletkiadások figyelembevételét az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében és 6. cikkének (3) bekezdésében meghatározott rendelkezések lehetővé teszik, tekintettel arra, hogy a menekültek beáramlása kivételes esemény, amelynek hatása a finn államháztartásra jelentős, a középtávú költségvetési célhoz vezető korrekciós pályától való ideiglenes eltérés engedélyezése pedig nem veszélyezteti a fenntarthatóságot. A középtávú költségvetési célhoz vezető előírt 2015. évi kiigazítás tehát e költségek figyelembevétele érdekében csökkent. 2016 tekintetében a figyelembe vehető összegekre is kiterjedő végleges értékelés a finn hatóságok által benyújtott tényleges adatok alapján 2017 tavaszán készül el.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347, 2013.12.20., 320. o.).

- (6) Finnország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. 2016. május 18-án a Bizottság az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést fogadott el, mivel Finnország államadóssága 2015-ben túllépte a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaértéket. Az elemzés következtetése szerint az adósságkritériumnak való megfelelés teljesítettnek tekintendő. A kormány a 2016. évi stabilitási program szerint a 2016-ban -2,5 %-os, majd további javulás eredményeként 2020-ban -1,3 %-os GDP-arányos államháztartási egyenleg elérésére törekszik. A kormány 2019-re tervezi elérni a középtávú költségvetési célt, vagyis a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális hiányt. A stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság-ráta várhatóan 2019-ben 67,4 %-on fog tetőzni, majd 2020-ban 67,2 %-ra mérséklődik. Az ezeket a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. A középtávú költségvetési cél 2019-re történő eléréséhez szükséges intézkedések nem kellőképpen meghatározottak. A Bizottság 2016. évi tavaszi előrejelzése alapján fennáll a kockázata annak, hogy Finnország 2016-ban némileg el fog térni a javasolt kiigazítástól. A 2016-ra vonatkozó következtetés akkor is változatlan maradna, ha az értékelés során nem vennék figyelembe a menekültek rendkívüli beáramlásának költségvetési hatását. Változatlan politika mellett fennáll annak a veszélye, hogy az ország 2017-ben jelentősen el fog térni a javasolt kiigazítástól. A GDP-arányos államadósság-ráta előreláthatólag továbbra is növekvő tendenciát fog mutatni, és 2017-ben eléri a 66,9 %-ot. A stabilitási program értékelése alapján és a Bizottság 2016. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint fennáll a kockázata annak, hogy Finnország nem fog megfelelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek. Ezért 2016-ban és 2017-ben további intézkedésekre lesz szükség a megfelelés biztosítására.

- (7) A népesség elöregedése és a munkavállalók számának csökkenése miatt a nyugdíjra, az egészségügyre és a tartós ápolás-gondozásra fordított kiadások a GDP arányában a 2013-as 23,1 %-ról 2030-ra várhatóan 26,9 %-ra fognak emelkedni. 2016 januárjában Finnország nyugdíjreformot léptetett hatályba, amelynek értelmében a kötelező nyugdíjkorhatárt 2027-től a várható élettartamhoz igazítják. Az önkormányzatok által biztosított szociális szolgáltatások és egészségügyi ellátás a GDP 10 %-át teszi ki. Az előrejelzések szerint a rendszer megreformálása nélkül e kiadás nominális értelemben évi 2,4 %-kal fog nőni, és a GDP-hez viszonyított részaránya is emelkedni fog. Megállapodás született egy széles körű közigazgatási reformnak, valamint az egészségügyi ellátás és a szociális szolgáltatások szerkezetátalakításának körvonalairól. A reform fő célkitűzései közé tartozik, hogy a költségek jobb ellenőrzésével hosszú távon 3 milliárd EUR-val csökkentse a fenntarthatósági rést. Ez a szolgáltatások integrációja, nagyobb méretű szolgáltatók létrehozása és digitalizálás révén valósul majd meg. A reform végrehajtása a tervek szerint 2019-ben kezdődik, ám addig még ki kell dolgozni az intézkedések minden részletét, és változáskezelési terveket kell életbe léptetni. A kormány tájékoztatása szerint 2016 végén fogják ismertetni a reform végrehajtását célzó intézkedéseket. A reform nagyságrendjéből és szoros időkeretéből adódóan a végrehajtás kihívás elé állítja majd az országot, ezért fontos mielőbbi elfogadni a jogalkotási javaslatokat.
- (8) Finnország versenyképességének helyreállítása érdekében több szempontból is javítani kell a munkaerőpiac működését. A 2013 végén központilag elfogadott bérmegállapodás óta összességében véve mérsékelt bérnövekedés tapasztalható. A megállapodás hatálybalépése óta a kialakult béreknek az előző év azonos időszakához viszonyított növekedési üteme a 2013 utolsó negyedévében regisztrált 1,3 %-ról 2015 negyedik negyedévére 0,5 %-ra esett vissza. 2015 júniusában a szociális partnerek a megállapodás 2016-ra való kiterjesztése mellett döntöttek. Mindazonáltal a munkatermelékenység növekedése még nem állt helyre, ezért a nominális fajlagos munkaköltség várhatóan emelkedni fog, bár a korábbinál lassabb ütemben. Tárgyalások zajlottak a költség-versenyképesség helyreállítása érdekében. A szociális partnerek 2016. február 29-én versenyképességi paktumról állapodtak meg, amelyet ágazati megállapodásokba kell átültetni, mielőtt sor kerülhetne a végrehajtására. A versenyképességi paktumot a szociális partnerek által elfogadott intézkedések fogják kiegészíteni, amelyek célja a munkaerőpiac fokozott rugalmasságának biztosítása, valamint egy új bérnövekedési modell megteremtése azáltal, hogy a külső versenynek kitett ágazatok béreihez kapcsolják a többi ágazat béreit. Fontos, hogy a munkaerő-piaci intézkedések végrehajtása során maradéktalanul tiszteletben tartsák a szociális partnerek szerepét.

- (9) A munkaképes korú népesség számának csökkenése miatt fontos javítani a munkaerő-piaci részvételi arányt. Ez folyamatos erőfeszítéseket követel meg az idősebb munkavállalók, a fiatalok, valamint a tartósan munkanélküli és az alacsony szakképzettségű személyek munkaerő-piaci integrációja terén. A foglalkoztatási ráta a válság előtti, 2008-as 70,6 %-os csúcscsúcsérték után 2015-re több mint két százalékponttal, 68,5 %-ra csökkent, míg a munkanélküliség 6,4 %-ról 9,4 %-ra emelkedett. Az idősök foglalkoztatási rátája fokozatos javulást mutat, bár továbbra is lehetőség van a munkaerőpiacról való korai távozásra az idősebb munkavállalók számára a nyugdíjkorhatár eléréséig biztosított kiterjesztett munkanélküli-járadék formájában („munkanélküliségi egérút”), amely – amennyiben nem korlátozzák – csökkentheti a 2016-ban törvénybe iktatott nyugdíjreform kedvező hatását. A „munkanélküliségi egérút” paramétereiben a korábbi nyugdíjreform során tett változtatások hatásait 2019-ben fogják értékelni. Annak ellenére, hogy számos tartósan munkanélküli személy kikerül a gazdaságilag aktív kategóriából, a tartós munkanélküliség 2008 és 2014 között jelentős mértékben, a gazdaságilag aktív népesség 1,2 %-áról 1,9 %-ára nőtt. Az ifjúsági munkanélküliség 2015-ben 22,4 %-ra emelkedett. A munkaerőpiac gyenge teljesítménye leginkább az alacsony szakképzettségűeket érinti. Hátrányosan befolyásolhatja a fent említett csoportok újbóli munkába állását, ha egy olyan időszakban csökkentik az aktív munkaerő-piaci intézkedésekre szánt költségvetést, amikor egyre nagyobb az igény az ilyen intézkedések iránt. Az aktivizálás tekintetében a különféle típusú juttatásokat biztosító komplex ellátórendszer jelentős inaktivitás és adócsapda kialakulását eredményezheti. Az ilyen adócsapdák kezelése és a munkavállalást elősegítő pozitív ösztönzők bevezetése – például a munka és a juttatások ötvözésére vonatkozó lehetőségek bővítése – kiemelt jelentőséggel bír az aktív munkaerő-piaci intézkedéseket érintő költségvetési megszorítások tükrében. 2015-ben viszonylag sok migráns és menekült érkezett Finnországba, ami ellensúlyozhatja a népesség előregedésének hatásait, ám csakis akkor, ha sikerül őket integrálni a munkaerőpiacra és az oktatási rendszerbe. A munkaerőpiacon nincs összhangban a készségkereslet és a -kínálat, ami részben a gazdaság strukturális átalakulásának tudható be, mivel az új munkahelyek nem ugyanazokban a földrajzi térségekben és ágazatokban jönnek létre, mint ahol munkahelyek szűntek meg. Intézkedéseket kell bevezetni Helsink-i térségében a megfizethető lakhatás előmozdítása érdekében, és hatékony szakpolitikai eszközökkel kell támogatni az emberek munkához jutását és készségeinek naprakésszé tételét.

- (10) Finnországban ugyanolyan vagy még kedvezőbb az üzleti környezet, mint más fejlett gazdaságú országokban. Mindazonáltal a verseny hiánya – különösen az elsősorban a belföldi piacot célzó szolgáltatások, így például a kiskereskedelem és a közlekedési szolgáltatások terén – a finn gazdaság általános versenyképességére is kihat. A vállalkozások a túlzott szabályozási követelményeket tartják az egyes piacokra való belépés, illetve a növekedés akadályának. A vállalkozói szellem és a beruházások előmozdítása érdekében ezeket a túlzott követelményeket felül kell vizsgálni. A területfejlesztési szabályozás reformja rugalmasabb szabályokat biztosít majd a kiskereskedelmi ágazatban az üzletek méretére és elhelyezkedésére vonatkozóan. A kereskedelemképes szektorban folytatódik a szerkezeti átalakulás, és ezen ágazatnak kedvezne új piacok, termékek és szolgáltatások megjelenése, kiváltva olyanoké, amelyek magas hozzáadott értéket képviselnek. A szerkezetváltozást olyan szakpolitikai intézkedésekkel lehetne ösztönözni, amelyek elősegítik a vállalati terjeszkedést, a nemzetköziesítést és az innovációt. 2015 őszén jogszabály-módosításokat fogadtak el, nagy részüket azonban várhatóan csak 2016 és 2018 között fogják végrehajtani. A kormány további strukturális reformokat jelentett be a piaci verseny élénkítése céljából.
- (11) Az európai szemeszter keretében a Bizottság átfogó elemzést készített Finnország gazdaságpolitikájáról, és azt a 2016. évi országjelentésben közzétette. A Bizottság értékelte továbbá a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Finnországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Mivel az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzásának erősítése érdekében a jövőbeli nemzeti döntések során az uniós szempontokra is tekintettel kell lenni, a Bizottság nemcsak azt vette figyelembe, hogy az intézkedések milyen jelentőséggel bírnak a fenntartható finn költségvetési és társadalmi-gazdasági politika szempontjából, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak. Az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat az alábbi 1–3. ajánlás tükrözi.
- (12) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta a stabilitási programot, és arról alkotott véleményét⁵ mindenekelőtt az alábbi 1. ajánlás tükrözi.
- (13) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta Finnország nemzeti reformprogramját és stabilitási programját. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 2. és 3. ajánlás tükrözi,

⁵ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AZT AJÁNLJA, hogy Finnország 2016–2017-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A középtávú költségvetési cél elérése érdekében hajtson végre 2016-ban a GDP legalább 0,6 %-ának, 2017-ben pedig a GDP 0,6 %-ának megfelelő mértékű éves költségvetési kiigazítást. A rendkívüli bevételeket használja fel az államháztartás adósságának csökkentésére. Biztosítsa a közigazgatási reform időben történő elfogadását és végrehajtását, ezáltal javítva a szociális szolgáltatások és az egészségügyi ellátás költséghatékonyságát.
2. A szociális partnerek szerepét tiszteletben tartva biztosítsa, hogy a bérmegállapítási rendszer segítse elő a helyi bértárgyalásokat és váljon rugalmasabbá, ezáltal ösztönözve a versenyképességet és a nagyobb mértékben exportvezérelt szemléletmód érvényesülését. Fokozza a munkavállalás ösztönzőit, és hozzon célzott és kielégítő aktív munkaerő-piaci intézkedéseket, többek között a migráns háttérrel rendelkező személyek vonatkozásában. Lépjen fel a regionális és a strukturális munkaerőhiány csökkentése érdekében.
3. Változatlanul törekedjen a verseny élénkítésére a szolgáltatások terén, ideértve a kiskereskedelmet is. Mozdítsa elő a vállalkozói szellemet és a beruházásokat, többek között az adminisztratív és a szabályozásból eredő terhek csökkentése révén, hogy ezzel is hozzájáruljon a magas hozzáadott értéket képviselő termelés bővüléséhez.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*
